

20 Martie 2007, nr. 179

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale

(înregistrat în Parlament cu numărul 673 din 19 Februarie 2007)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale.

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Potrivit art.1 alin.(2) al proiectului, scopul acestuia constă în "stabilirea cadrului juridic de organizare și funcționare a sistemului de protecție a desenelor și modelelor industriale, precum și garantarea exercitării eficiente a drepturilor conferite de desenele și modelele industriale

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul nu respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă

6. Suficiența argumentării. În lipsa notei informative este imposibil de determinat temeinicia reglementărilor propuse de proiect, cu atât mai mult că un șir de soluții propuse schimbă considerabil situația normativă existentă în virtutea Legii Nr.991-XIII din 15.10.1996 privind protecția desenelor și modelelor industriale, care urmează a fi abrogată în cazul adoptării proiectului.

În special, proiectul propune asigurarea protecției desenelor și modelelor industriale care sînt noi și au caracter individual (art.6 alin.(3)), pe cînd legea în vigoare Nr.991-XIII din 15.10.1996 asigură protecție desenelor și modelelor pentru "aspectul nou al unui produs, creat într-o manieră independentă, avînd o funcție utilitară" (art.4 alin.(1)). În esență, proiectul oferă noțiunii de "caracter individual" conținutul noțiunii de "noutate" al Legii Nr.991-XIII, iar noțiunii de "noutate" proiectul îi conferă un înțeles nou, distinct de cel pe care îl are în Legea Nr.991-XIII. De asemenea, proiectul renunța la "funcția utilitară" în calitate de condiție necesară pentru protecție.

Menționăm că în exemplul de mai sus al reglementării condițiilor de protecție a desenelor și modelelor industriale s-a făcut o preluare din art.9 al Legii României nr.129 din 29 decembrie 1992 privind protecția

desenelor și modelelor industriale. Similar, un șir de noțiunile și definiții incluse în art.3 al proiectului sînt preluate din art.2 al legii românești menționate. Într-adevăr, asemenea soluții ar putea fi binevenite, dar ele trebuie neapărat argumentate printr-o notă informativă, accesibilă pentru public, pentru a putea realiza trecerea de la un sistem de "gîndire" legislativă în materia proprietății industriale la altul, precum și pentru a argumenta aplicabilitatea și oportunitatea lui în Republica Moldova.

Proiectul mai conține un capitol întreg care reglementează aspecte de procedură în fața instanței de judecată în cauzele ce rezultă din pretențiile față de utilizarea desenului sau a modelului industrial, cum ar fi: competența în soluționarea litigiilor (art.58), măsurile de asigurare a probelor pînă la intentarea acțiunii (art.59), aplicarea și nulitatea acestor măsuri (art.60-63), prezentarea probelor (art.64), ordonanța de interdicere (art.66), măsuri corective (art.67), asigurarea executării hotărîrii judecătorești (art.68), măsuri alternative (art.69), despăgubiri (art.70), cheltuieli de judecată (art.71) etc. Reglementările din acest capitol se referă concomitent și la procesele civile, de contencios administrativ și de contravenții administrative, delimitarea dintre regulile de procedură aplicabile pentru un anumit tip de proces, nefiind clară, ceea ce va conduce inevitabil la dificultăți de aplicare a lor în instanțele de judecată, făcînd loc, după caz, unor cazuri de corupție. Mai mult ca atît, asemenea reglementări detaliate de procedură judiciară într-o lege specială în materia protecției obiectelor de proprietate industrială reprezintă o schimbare radicală față de sistemul legii actuale Nr.991-XIII. Prin urmare, considerăm că promovarea lor se poate face doar în prezența unei argumentări suficiente și valabile pentru introducerea lor.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză. Textul proiectului conține referințe la trei instrumente internaționale aplicabile Republicii Moldova în materia protecției proprietății industriale: Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 20 martie 1883, Aranjamentul de la Haga privind înregistrarea internațională a desenelor și modelelor industriale din 6 noiembrie 1925 și Clasificarea Locarno, anexă la Acordul de instituire a clasificării internaționale a desenelor și modelelor industriale din 8 octombrie 1968.

8. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, În cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară. Implementarea proiectului va atrage cheltuieli de ordin financiar. Cu toate acestea, în lipsa unei note informative, este imposibil să comentăm pe marginea existenței și suficienței fundamentării economico-financiare.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului sînt concurente cu alte prevederi ale legislației. Pentru detalii, a se vedea analiza detaliată prezentată în tabelul de la p.13.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul conține prevederi referitoare la statutul general și atribuțiile Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) în domeniul protecției desenelor și modelelor industriale.

12.1. Reglementarea statutului AGEPI în proiect. Art.5 alin.(1) al proiectului prevede că "Întreprinderea de stat Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare- AGEPI) reprezintă oficiul național în domeniul protecției proprietății intelectuale și este unica autoritate care acordă pe teritoriul Republicii Moldova protecția juridică a desenelor și modelelor industriale potrivit prezentei legi". Considerăm că includerea normelor referitoare la statutul general al ÎS AGEPI de "oficiu național în domeniul protecției proprietății intelectuale" depășește domeniul de reglementare al proiectului, prevăzut în art.1 alin.(1): "raporturile ce apar în procesul creării, protecției juridice și utilizării desenelor și modelelor industriale".

12.2. Reglementarea atribuțiilor AGEPI în proiect. Art.5 stabilește atribuțiile AGEPI, printre care:

- atribuții de reglementare normativă: "elaborează proiecte de acte legislative și alte acte normative în domeniul protecției desenelor și modelelor industriale, Regulamentul de aplicare a Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale (în continuare- Regulamentul de aplicare), ce conține prevederi privind necesară executării prevederilor prezentei legi, , aprobă instrucțiuni, formulare-tip și alte acte de procedură necesare aplicării prezentei legi" (alin.(2) lit.a));
- atribuții de înregistrare națională și internațională a desenelor și modelelor industriale (alin.(2) lit. b)-d));
- atribuții de "înregistrare a contractelor de licență, de cesiune, de gaj și de franchising privind drepturile asupra desenelor și modelelor industriale" (alin.(2) lit.e)); precum și
- alte atribuții (alin.(2) lit.f));
- reprezentarea RM în organizațiile internaționale, regionale și interstatale de specialitate (alin.(3)).

Atenționăm că atribuțiile de reglementare normativă, de promovare a politicii Guvernului într-un anumit domeniu nu sînt specifice pentru o întreprindere de stat. Astfel, conform art.1 alin.(2) al Legii Nr.146-XIII din 16.06.1994, întreprinderea de stat "este agent economic independent cu drepturi de persoană juridică, care, pe baza proprietății de stat transmise ei în gestiune, desfășoară activitate de întreprinzător."

Art.107 al Constituției prevede că funcția de promovare a politicii Guvernului aparține ministerelor și altor autorități publice centrale. Art.22 al Legii Nr.64-XII din 31.05.1990 cu privire la Guvern stabilește că autoritățile administrative centrale "emit, în limitele competenței lor, acte normative departamentale".

Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale Nr. 317-XV din 18.07.2003 enumără în art.29 autoritățile publice care au dreptul să inițieze elaborarea proiectelor de acte normative, în această listă nefiind incluse și întreprinderile de stat.

Din cele expuse mai sus, observăm că funcțiile de inițiere și elaborare a proiectelor de acte normative aparțin autorităților publice centrale, dar nu și întreprinderilor de stat. Legislativul ar putea examina posibilitatea de a acorda AGEPI statutul de autoritate publică centrală de specialitate.

12.3. Reglementarea curentă a statutului și atribuțiilor AGEPI. Actualmente, statutul și atribuțiile AGEPI sînt reglementate prin Hotărîrea Guvernului cu privire la aprobarea Statutului și structurii AGEPI nr.1378 din 13.12.2004. În esență, prevederile proiectului referitoare la statutul și atribuțiile în domeniul proprietății industriale ale Î.S. AGEPI nu contrazic prevederile HG nr.1378 din 13.12.2004. Este însă cel puțin neobișnuită situația în care reglementarea-cadru a statutului și atribuțiilor generale ale ÎS AGEPI este realizată printr-o hotărîre de Guvern, iar reglementarea specifică a atribuțiilor AGEPI într-un subdomeniu al activității sale să fie o lege. Cu ațit mai mult că potrivit art.102 al Constituției RM hotărîrile Guvernului se adoptă întru organizarea executării legilor adoptate de Parlament și nicidecum vice-versa.

12.4. Cumularea competențelor AGEPI de a elabora acte, a controla aplicarea lor și de a sancționa. Proiectul supus expertizei conferă AGEPI funcții de reglementare normativă, adoptare a deciziilor și control. Menționăm că o parte din deciziile AGEPI se întemeiază pe norme adoptate tot de către AGEPI, controlul asupra cărora se va realiza prin Comisia de contestații a AGEPI. În opinia noastră, această situație prezintă un risc sporit de coruptibilitate.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art.5 alin.(2) lit. a)	"AGEPI: a) <u>elaborează proiecte de acte legislative și alte acte normative</u> în	Această prevedere implică o delegare excesivă a atribuțiilor de reglementare normativă a domeniului desenelor și modelelor	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții extensive de reglementare	Schimbarea statutului AGEPI din întreprindere de stat în organ al

		domeniul protecției desenelor și modelelor industriale, <u>Regulamentul de aplicare a Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale</u> (în continuare-Regulamentul de aplicare), ce conține prevederi privind necesară executării prevederilor prezentei legi, <u>„aprobă instrucțiuni, formulare-tip și alte acte de procedură necesare aplicării prezentei legi”</u>	industriale de către subiectul chemat să asigure aplicarea acestei legi. Suplimentar, după cum s-a arătat la p. 12.2. de mai sus, AGEPI este o întreprindere de stat, iar atribuțiile de reglementare normativă nu sunt specifice subiecților activității de întreprinzător, ci autorităților publice. Această prevedere a proiectului se află în conflict cu prevederile Constituției, Legea cu privire la Guvern, Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale și Legea cu privire la întreprinderea de stat.		administrației publice centrale de specialitate.
2	Art.5 alin.(2) lit. f)	"AGEPI f) exercită și alte atribuții prevăzute de legislația în vigoare, în special, în Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr.259-XV din 15 iulie 2004".	Această prevedere conferă o discreție prea largă pentru AGEPI de a hotărî ce alte atribuții mai poate exercita conform legislației în vigoare în domeniul protecției desenelor și modelelor industriale, de o manieră susceptibilă de abuzuri.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Specificarea atribuțiilor AGEPI în domeniul protecției desenelor și modelelor industriale trebuie să fie reglementate exhaustiv în textul unei legi speciale.
3	Art.6 alin.(3) și art.8 alin.(1) alin.(2)	Art.6 alin.(3) stabilește că "se asigură protecție pentru desenul sau modelul industrial numai dacă acesta este nou și are caracter individual". Art.8 alin.(1) stabilește modalitatea de apreciere a caracterului individual: " <u>dacă impresia globală pe care o produce asupra utilizatorului avizat este diferită de cea produsă asupra unui asemenea utilizator de orice alt desen sau model făcut public</u> ". În alin.(2) se stabilește că "la evaluarea caracterului individual se ia în considerare gradul de libertate al autorului în crearea desenului sau modelului industrial, ținând cont de natura produsului și caracteristicile sectorului industrial sau artizanal".	Caracterul individual, fiind unul din criteriile de acordare a protecției pentru desenul și modelul industrial, este stabilit de o manieră ambiguă. Din textul prevederii nu este clar cine este "utilizatorul avizat" și care este procedura de verificare a "impresiei globale" pe care o produce asupra lui desenul sau modelul industrial, protecția căruia este solicitată. La fel, nu este clară procedura prin care se apreciază "gradul de libertate al autorului" și cum un grad sau altul de libertate influențează luarea deciziei de acordare sau neacordare a protecției.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Precizarea procedurii de determinare a caracterului individual al desenului / modelului industrial, protecția căruia este solicitată. În special, clarificarea noțiunii de "utilizator avizat", a modalității de determinare a "impresiei globale diferite", a "gradului de libertate al autorului" și a felului în care un grad sau altul de libertate influențează decizia de acordare a protecției unui model / desen industrial.
4	Art.12 alin.(1) alin.(2)	Alin.(1) stabilește că "Protecția obținută de desenul sau modelul industrial se extinde la orice desen sau model industrial care nu produce asupra utilizatorului avizat o impresie vizuală globală diferită." Alin.(2) prevede că " <u>La evaluarea întinderii protecției trebuie să se țină seama de gradul de libertate pe</u>	Din textul prevederii nu este clar cine este "utilizatorul avizat" și care este procedura de verificare a "impresiei globale" pe care o produce asupra lui desenul sau modelul industrial, protecția căruia este invocată. La fel, nu este clară procedura prin care se apreciază "gradul de libertate al autorului" și cum un grad sau altul de libertate influențează luarea deciziei de acordare sau neacordare a protecției.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Clarificarea noțiunii de "utilizator avizat", a modalității de determinare a "impresiei globale diferite", a "gradului de libertate al autorului" și a felului în care un grad sau altul de libertate influențează decizia de acordare a protecției unui model / desen industrial.

		<u>care îl deține autorul în crearea desenului sau modelului industrial</u> ."			
5	Art.19 alin.(3)	"Însușirea calității de autor, constrângerea la coautorat, dezvăluirea desenului sau modelului industrial pînă la revendicarea dreptului fără consimțămîntul autorului constituie încălcări ale drepturilor acestuia și <u>se pedepesc în conformitate cu legislația în vigoare.</u> "	Nu este clar dacă încălcările enumerate reprezintă infracțiuni, contravenții administrative sau alte tipuri de delict. Respectiv, legislația în vigoare care le pedepsește nu poate fi determinată în textul acestei legi. În general, proiectul nu conține un capitol / o secțiune referitoare la răspunderea juridică pentru încălcarea prevederilor acestei legi.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor din proiect	Indicarea expresă a tipurilor de încălcări pentru care survine răspunderea disciplinară, civilă, contravențională, penală. Incluziunea unui capitol separat în proiect pentru a reglementa răspunderea juridică pentru încălcarea legii.
6	Art.23 alin.(2)	"Dreptul întemeiat pe utilizarea anterioară îndreptățește persoana terță să utilizeze desenul sau modelul industrial în scopurile pentru care începuse să îl utilizeze sau <u>pentru care se pregătise în mod serios să îl utilizeze</u> înainte de data de depozit"	Este ambiguă formularea referitoare la "seriozitatea" pregătirilor de utilizare a desenului / modelului industrial, pe care se întemeiază niște drepturi asupra obiectelor protejate de legea respectivă.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea măsurilor de pregătire care trebuie luate de către persoana care invocă drepturi în baza utilizării anterioare a desenului/modelului industrial, astfel încît această pregătire să poată fi calificată drept "serioasă"
7	Art.31 alin.(2) alin.(5)	Alin.(2) și (5) ale art.31 fac referință la " <u>întreprindere industrială sau comercială efectivă și funcțională</u> ".	Este ambiguă formularea de "efectivă și funcțională" cu referință la întreprindere. Nu este clar cine stabilește întrunirea acestor cerințe.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Clarificarea criteriilor după care o întreprindere se consideră efectivă și funcțională.
8	Art.31 alin.(2)	Stabilește că persoanele nerezidente trebuie să fie reprezentate în fața AGEPI de mandatar autorizați în orice procedură, cu excepția depunerii cererii, iar " <u>Regulamentul de aplicare</u> " (aprobat de AGEPI) " <u>poate stabili și alte excepții în acest sens</u> ".	În situația în care legea expres stabilește o excepție pentru reprezentarea în fața AGEPI, iar Regulamentul reprezentanților în proprietatea industrială (HG nr.1362 din 21.10.2002) este aprobat de Guvern, nu sunt clare motivele din care AGEPI urmează să stabilească și alte excepții în acest sens.	Coruptibilitate Atribuții extensive de reglementare	Specificarea expresă în lege a tuturor excepțiilor de la această regulă.
9	Art.39 alin.(2)	Art.39 se referă la invocarea priorității pentru înregistrarea desenului / modelului industrial în baza dezvăluirii lui cu ocazia unei expoziții internaționale. Alin.(2) stabilește criteriile de calificare a unei expoziții drept internațională: " <u>dacă a fost organizată în mod oficial și dacă la ea au participat producători din mai multe state, precum și dacă informația despre această expoziție a fost adusă la cunoștința publicului în modul corespunzător.</u> "	Nu este clar ce se are în vedere prin "organizare oficială a unei expoziții" și cum se deosebește ea de o expoziție organizată neoficial; care este numărul minim de producători din state diferite care se califică drept "producători din mai multe state", mai multe reprezentînd 2, 3 sau un alt număr; și care mod se consideră "corespunzător" pentru a informa publicul despre expoziție.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Clarificarea noțiunilor de "organizare oficială a unei expoziții", "informare corespunzătoare a publicului" și specificarea numărului minim de state diferite din care provin producătorii participanți la o expoziție, pentru a-i putea califica pe producători ca fiind "din mai multe state".

10	Art.42	Denumirea art.42 este " <u>Examinarea</u> ".	Denumirea art.42 "Examinarea" trezește confuzie cu denumirea art.43. "Examinarea respectării condițiilor referitoare la forma în care se efectuează depunerea cererii".	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Modificarea denumirii art.42 pentru a evita confuziile care au loc cu denumirea art.43, sau includerea prevederilor art.42 în art.43 cu păstrarea denumirii mai dezvoltate a art.43.
11	Art.42 alin.(2)	Prevede <u>competența AGEPI de a stabili în Regulamentul de aplicare "condițiile de perfectare, termenele și procedura de examinare a cererii."</u>	Alin.(2) oferă AGEPI o discreție prea largă de apreciere a procedurii de depunere a cererii. Suplimentar, art.30, 32 și 43 conțin prevederi referitoare la forma, termenii și procedura de perfectare a cererii.	Coruptibilitate Atribuții extensive de reglementare	Condițiile de formă și de conținut ale cererii de înregistrare a desenului/ modelului industrial, termenele și procedura de examinare a cererii trebuie să fie reglementate expres în lege.
12	Art.43 alin.(3)	"Dacă se constată" ... "că în cerere si/sau documentele anexate la ea există neregularități care pot fi remediate, AGEPI invită solicitantul să le remedieze <u>în termenul prevăzut</u> ".	Din text nu rezultă unde este prevăzut și care este termenul pentru remedierea neregularităților existente în cerere și în documentele anexate la ea. Dacă acest termen se referă la o parte din aspectele care urmează a fi determinate de către AGEPI în Regulamentul de aplicare al acestei legi, conform alin.(2) al art.42, atunci această delegare a atribuțiilor de reglementare normativă este exagerată.	Coruptibilitate Atribuții extensive de reglementare Lipsa unor termene concrete	Stabilirea exactă a termenului pe care îl poate acorda AGEPI solicitantului pentru înlăturarea cauzelor din cererea de înregistrare și anexe.
13	Art.47 alin.(2)	"AGEPI este în drept să ceară solicitantului informația referitoare la desenul sau modelul industrial fără de care examinarea în fond este imposibilă".	AGEPI trebuie să ceară unui solicitant informațiile respective dacă în lipsa lor examinarea în fond este imposibilă. În cazul păstrării formulei "este în drept", acest lucru implică liberul arbitru al AGEPI de a solicita sau de a nu solicita o informație atunci când în lipsa ei examinarea în fond este imposibilă. Toți solicitanții trebuie să fie puși în condiții egale de tratament, care nu depind de discreția AGEPI de a dori sau nu să le solicite informații suplimentare necesare pentru acceptarea cererii lor de înregistrare.	Coruptibilitate Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a.	Excluderea formulei "este în drept" și stabilirea unei obligații clare a AGEPI de a solicita informații suplimentare de la solicitant în toate cazurile când remedierea neajunsurilor unei cereri de înregistrare și a anexelor la ea este posibilă.
14	Art.47 alin.(4)	"Condițiile de verificare a desenului sau modelului industrial privind îndeplinirea celorlalte condiții prevăzute în art.26 alin. (1) și condițiile de comunicare a informațiilor obținute <u>se stabilesc în Regulamentul de aplicare</u> " (care se aprobă de către AGEPI).	Este neadecvată reglementarea anumitor condiții de verificare a desenului / modelului industrial în textul legii, iar a "celorlalte" printr-un Regulament aprobat de AGEPI. Prin urmare, considerăm această delegare a atribuțiilor de reglementare normativă este exagerată.	Coruptibilitate Atribuții extensive de reglementare	Specificarea expresă a tuturor condițiilor de verificare a desenului / modelului industrial în textul legii.
15	Art.50 alin.(1)	" <u>În cazul apariției divergențelor cu caracter normativ, Comisia de Contestații a AGEPI va aplica normele Codului de procedură civilă</u> ".	Aplicarea Codului de procedură civilă este asigurată de funcționarea mai multor principii de drept, care sunt absolut irealizabile în contextul Comisiei de contestații a AGEPI. Prin urmare, aplicarea normelor acestui cod pentru o procedură prejudicială este imposibilă. Mai mult decât atât, Codul de procedură civilă nu conține reglementări de drept material care ar fi în stare să "soluționeze divergențe cu caracter normativ", ci reglementări de procedură.	Coruptibilitate Normă ineficientă	Excluderea referinței la aplicarea normelor de procedură civilă. Includerea prevederilor detaliate referitoare la procedura aplicată de Comisia de Contestații a AGEPI, componența ei etc. sau trimiterea la un Regulament care ar stabili toate aceste aspecte procedurale.

16	Art.50 alin.(2) lit. d)	Alin.(2) stabilește că: " În urma examinării contestației Comisia de Contestații a AGEPI emite una din următoarele hotărâri: d) <u>orice altă hotărâre conform competenței</u> ".	Nu este clar unde este stabilită competența Comisiei de Contestații la care face trimitere norma. Cu certitudine Codul de procedură civilă nu oferă un răspuns în această privință.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Excluderea acestei norme sau enumerarea exhaustivă a tuturor tipurilor de hotărâri pe care le emite Comisia de Contestații a AGEPI.
17	Art.50 alin.(5)	"Hotărârile Comisiei de Contestații a AGEPI" ... "pot fi atacate în instanța judecătorească <u>în termenele stabilite de legislația de procedură civilă</u> ".	Pentru subiecții interesați ar fi mai utilă specificarea expresă a termenului, precum și ordinea de adresare în instanța de judecată (civilă, contencios administrativ).	Coruptibilitate Norme de trimitere	Specificarea termenului, precum și ordinea de adresare în instanța de judecată (civilă, contencios administrativ).
18	Art.51 alin.(1)	Stabilește că "Înainte de eliberarea certificatului de înregistrare, AGEPI poate anula hotărârea <u>adoptată, dacă au apărut motive întemeiate care împiedică eliberarea certificatului de înregistrare</u> : a) în baza hotărârii instanței judecătorești; b) în baza hotărârii Comisiei de Contestații a AGEPI".	Cazurile în care AGEPI își anulează hotărârea cu privire la înregistrarea modelului / desenului industrial sunt determinate de o manieră discreționară. Formula "poate" permite AGEPI să acționeze la liberul său arbitru în ceea ce privește aplicarea acestei prevederi de la un caz la altul.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Temeiuri neexhaustive, ambigui și subiective pentru refuzul unei autorități de a îndeplini anumite acțiuni	Înlocuirea formulei "poate" cu o formulă mai certă, care să excludă liberul arbitru al AGEPI de a aplica această prevedere de un caz la altul. Excluderea sintagmei "dacă au apărut motive întemeiate care împiedică eliberarea certificatului de înregistrare", astfel încât să existe o corelație clară dintre decizia de anulare a hotărârii de înregistrare a AGEPI și cele 2 motive indicate în acest alineat.
19	Art.51 alin.(2)	"Înainte de eliberarea certificatului de înregistrare, AGEPI <u>poate revoca din oficiu hotărârea adoptată, dacă au apărut motive întemeiate care împiedică eliberarea certificatului de înregistrare</u> ".	Această prevedere conferă prerogative abuzive AGEPI de a decide asupra revocării din oficiu a hotărârii sale de înregistrare, prin utilizarea formulei "poate" și prin utilizarea expresiei "dacă au apărut motive întemeiate care împiedică eliberarea certificatului de înregistrare"	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Temeiuri neexhaustive, ambigui și subiective pentru refuzul unei autorități de a îndeplini anumite acțiuni	Excluderea acestei prevederi sau indicarea expresă și exhaustivă a cazurilor în care AGEPI poate proceda la revocarea din oficiu. În orice caz, excluderea sintagmei "... dacă au apărut motive întemeiate care împiedică eliberarea certificatului de înregistrare", dacă nu se face nici o precizare a motivelor care pot fi calificate drept "întemeiate".
20	Art.53 alin.(1)	" <u>În cazul expirării termenelor de procedură stabilite de AGEPI, care are ca urmare directă o pierdere a drepturilor cu privire la cererea de înregistrare sau certificatului de înregistrare, solicitantul sau titularul poate fi restabilit în drepturi</u> , la cererea sa. <u>Regulamentul de aplicare poate prevedea excepții în acest sens</u> ".	AGEPI se înzestrează cu atribuții prea largi de a decide în ceea ce privește restabilirea drepturilor solicitanților sau titularilor. Astfel, termenii de realizare a drepturilor le stabilește AGEPI, iar consecința nerespectării lor este stabilită în lege - pierderea drepturilor solicitanților / titularilor. Mai mult decât atât, tot AGEPI rezervă dreptul de a stabili derogări de la textul legii, chiar în baza prevederilor acesteia. Acesta este un exemplu evident al delegării exagerate a atribuțiilor de reglementare normativă a AGEPI .	Coruptibilitate Atribuții extensive de reglementare Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive	Prevederea expresă a termenilor de decădere din dreptul de înregistrare a modelului / desenului industrial, precum și excepțiile care se admit, în textul legii.
21	Art.55 alin.(1)	Prevede că cererea de renunțare "...se consideră depusă numai după <u>achitarea</u>	Din această prevedere nu este clar cine stabilește cuantumul taxei. Dacă această taxă se stabilește potrivit art.75 alin.(2) de către Guvern, atunci	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Indicarea faptului stabilirii taxei de către Guvern sau, dacă taxa se stabilește de

	<u>taxei în cuantumul stabilit</u> ".	acesta trebuie să fie prevăzut expres.	o altă autoritate - specificarea expresă a acesteia. În caz contrar, excluderea sintagmei "în cuantumul stabilit".
--	---------------------------------------	--	--

Concluzii

În concluzie, menționăm că raportul de expertiză a identificat norme cu potențial sporit de coruptibilitate. Principalele probleme identificate în cadrul acestui raport țin de statutul neadecvat al AGEPI de întreprindere de stat și de înzestrarea acestei întreprinderi de stat cu atribuții extensive de reglementare normativă, absolut străine unui subiect cu un asemenea statut. Pe de altă parte, este evidentă necesitatea existenței unui organ specializat al statutului într-un domeniu atât de specific cum este protecția proprietății intelectuale și industriale. Pentru depășirea acestei dileme este necesară schimbarea statutului AGEPI în autoritate centrală de specialitate. În orice caz, delegarea exagerată a atribuțiilor de reglementare, chiar în cazul unei autorități executive, urmează a moderată. Trezește îngrijorări referințele multiple la Regulamentul de aplicare al Legii în cauză, care se adoptă de către AGEPI. Necesitatea unui asemenea Regulament este incontestabilă, însă trebuie să se facă o delimitare strictă a problemelor care se reglementează prin lege și a celor care se reglementează prin Regulamentul de aplicare. Este inadmisibil stabilirea unor reguli sau proceduri doar "pe jumătate", restul fiind lăsat la discreția AGEPI. La fel, trezesc îngrijorări și situațiile când proiectul stabilește niște norme, iar derogările de la aceste norme urmează să fie determinate de către AGEPI în Regulamentul de aplicare.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției